

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy óra . 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
 Kiadóhivatal:

Fő iroda, Simonffy-láz
 a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A nagy-bányai beszéd.

Budapest, aug. 7.

— 2 — Wekerle miniszterelnök beszéde Nagy-Bányán választóinak szólt ugyan, de bizonyos visszhangozni fog tőle az egész ország s lesz miatta nagy nyüzsgés az ellenzéki sajtó berkeiben.

E beszéd hatalmas önértékes igazolása volt a kormány diadalmos egyházpolitikájának, s visszautasítása az ahhoz csatolt ellenzéki gyanúsításoknak. Nem a kormány lételének fentartása volt e politikával a célzat, de előidézte azt a közszükség, a felekezeti élet terén bekövetkezett surlódások, s az ezekből bekövetkezhettek vallásviszály veszedelme megszüntetésének állami s nemzeti szükségé vált kényszere. Kimondta Wekerle, hogy bizton reméli az e politika életbe léptetése ellen folyó áskálódások megszüntetését, mert a kormánynak a vallási s egyházi érdekek ápolása nagy állami és társadalmi s nemzetfenntartó szempontból igen is a szívében fekszik s azok csorbítását sem nem célozta, sem meg nem engedi. Mi is megvagyunk győződve, hogy a megnyugtató kijelentés nem fogja eltéveszteni a hatását a magyar papság hazafias részénél, tehát óriás többségénél s megszünik ama sajnós izgatás, mely mint látszat ok nélküli, s a nemzet egységére s ellenségeivel szemben való szük-

séges egyértelműségét meghasonlással fenyegeti.

A beszéd a Wekerle-kormány jövő munkaprogramjából két fontos részt tárgyalt bővebben: a közigazgatás reformja s a nemzetiségi izgalom megszüntetése kérdéseit, és pedig mind a kettőt oly módon, hogy közmelegnyugtató keit lehet.

A közigazgatás reformjára nézve kimondta az államot, hogy a magyar állam érdekei le a legutolsó faluig megbízható becsületes kezek által ápoltsanak, de kombinálva az önkormányzat közreműködésével ott, hol az arra alkalmas elemek feltalálhatók. Persze e reform az önkormányzat e kimelése dacára éles ellenzéki támadásoknak lesz kitéve: a szélsőbal részéről, mert az az államosítást egyáltalán perhorreskálja, s az Apponyi-párt részéről, mert ennek garancia-követeléseit, melyek a kormányt Bécs iránti engedékenységgel gyanúsítják, mint bizalmatlanság érzetét mereven visszautasítja. De ezért e reform létrejöttéről nem kételkedünk, mire nézve elhatározón kedvező hatást várunk Wekerle azon nyilatkozatától, melyet a fentebbiivel kapcsolatban tett a nemzeti aspirációknak a kiegyezés törvényes keretei közt való jogosultságáról s azok tokonkénti megvalósításáról.

Végül beszélt a nemzetiségi izgalomról is okosan s erélyesen. Nem ismert el nemzetiségi kérdést, visszautasította a

nyelvtérletek szerinti beosztás autonómia eszméjét, a magyar államnyelv oktatásának szükségét hangoztatta, liberálisan, valamenyi népfaj egyenlő jogairól s kötelességeiről mondott programszerű axiómát, s végül a lázítók ellen erélyes megtorlást hangsúlyozott. Az ugynevezett nemzetiségi kérdés hirtelen megoldására nincs panacea, de az egyenlő igazságos elbánású közigazgatás, az anyagi érdekek ápolása lassankint enyhíteni fogja az állapotokat.

Az ellenzék bizonyos dühös polemikát fog e beszéd ellen folytatni, s így szerencsésen gondoskodva van az unalmas nyárra érdekes emóciókról.

— A sajtó a nagybányai beszédről. Az egész sajtó Wekerle Sándor nagybányai beszédevel foglalkozik; még azok is, a kik elfogult álláspontjukból kiindulva minden áron kisebbiteni próbálják ezeknek a nyilatkozatoknak a jelentőségét, elárulják, micsoda fontosságot tulajdonítanak azoknak, a mikor hosszú vezércikkekben taglalják a miniszterelnök fejtegetéseit. Az egész sajtó magatartásából is látszik, hogy a nagybányai beszéd nemcsak központja marad jó ideig a politikai vitatkozásnak, hanem rá fogja nyomni bélyegét a politikai események fejlődésére is.

— Belföldi hírek. (Ottó főherceg ezredparancsnok) A hivatalos lap tegnapi száma szerint a király Ottó főherceget a gróf Nádasdy-ról nevezett 9-ik számú huszárezred parancsnokává nevezte ki. — (Törvényjavaslat a bányajogról.) Az

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Augusztus 8.

Két sir van a kis temetőben,
 Nincs kő, nincs jel hantjuk felett,
 Két szegény asszony fekszik ottan,
 S a gyötrő élet-viharokban
 Mindkettő vérezett, csak szenvedett.

Éltét eldobta vészes órán,
 Az egyik bájos ifju nő,
 E sirba menekült pihenni,
 A hol nem üldi senki, semmi,
 Megőrzi bűn a temető!

Galamb őszén, galamb szelíden
 Feküdt e z a ravatalon,
 Mindvégig gyermek, semmi vétke,
 Oly könnyen szállhatott föl, égbe!
 Őt veszítém el e napon.

Drágám, nővérem — szegény te
 S anyám helyett te jó anyám!
 Nélkületek vagyok csak árva,
 A tulvilágból vissza-szállva
 Ma ön borúljatok reám!

Nélkületek vagyok csak árva!
 Bolyongva a tarlott mezőn,
 Megálmodtátok ti előre
 Ha várt bu-gond, vad bosszu töre
 S imátok lelkeim pajzsa lőn!

Nem kellett senkitől bocsánat,
 Hü szívetek nyújtá felém,

Egyszerű szívetek megértett,
 Ti érezétek büszkeséget,
 Ha diadalmat nyertem én!

Mindent, mindent elveszítettem,
 A mikor eitemettelek!
 A két sirt átöleli lelkem
 S a mi gyász van e tört kebelben,
 Kiontja hamvatok felett!

A gyászharang megkondul ismét,
 És gyászolók sereglenek,
 Könny és virág hull a földéire,
 Ima repül I-tenhez, égbe
 S mint akkor, újra temetek!

Gyermek-szerelem.

— Irta: Wertheimer Emánuel. —

Öt év óta tegnap láttam először asszonyom és hízégs nélkül mondhatom, hogy szebb, csábítóbb mint valaha. És mikor tegnap szép, kissé bágyadt arcát, mély tűzü szemeinek kérdő pillantását láttam, önkénytelenül felmerült lelkemben a kérdés: hogy tudtam én ezt az asszonyt szeretni?

Mert abban a kérdő, szigorú pillantásban benne láttam a facér, rossz szívű asszony hűségét, elbizakodottságát, a ki csodálkozva kérdi, magától: hát ez él, mikor én nem szerettem?!

Igen nagyságos asszonyom, ezt a kérdést olvastam ki tegnap szeméből, mikor öt esztendő után először találkoztunk. Bámult, csodálkozott hogy az a huszonegy éves gyermek, kit ön kacérságával elcsábított, behálózott, s mikor

térden állva kérte szerelmét, gunyos kacajjal törte meg szívét, hogy a gyermek még mindig él, nem ölte meg magát, sőt olyan vakmerő, hogy még egészséges is merészel lenni.

Ez volt felírva tegnap szeméibe, egész lényére.

És most egész őszintén megmondom asszonyom, hogy megvettem önt és a hozzá hasonló asszonyokat, a kik előtt nincs érzés, nincs szerelem, nincs hűség, kik magukat ellenállhatlan szépségeknak tartják és kiknek csak egy fájdalom lehet, ha hűségükön sebeznek meg őket.

Nos hát, én itt fogom megsebezni, még pedig érzékenyen, nem mintha gyűlölném — óh! sokkal inkább szánom — hanem hogy megfeleljek tegnapi kérdő tekintetére, de még öt évvel ezelőtt úgy váltunk el, hogy adós maradtam egy vallomással.

Igaza volt nagyságos asszonyom, gyermek voltam. Szerettem, örültem utána, de ez a szerelm méris csak gyermekszerelem volt.

...Mikor illatos, meleg szobájából kirohantam a hideg, téli éjszakába, el voltam határozva, hogy megölöm magam. Valahány regényt olvastam, classicus és nem classicus darabokat végig néztem mindből kiszedegettem az öngyilkosokat, s úgy találtam, hogy egynek sem volt o'ly nagy oka megölni magát, mint nekem. Hiszen az az asszony tréfál ve em, játszik, mókázik, pedig úgy szeretem.

Szeretem s ez az asszony kikacagott. Kinevetett, hogy gyermek vagyok. Meg fogom mutatni, hogy férfi vagyok. Ur leszek a szenvedés felett. Szenvedek, míg túrni akarom, aztán nem. Minden rajtam áll...

Annyi bizonyos, hogy nagyon hideg volt

idén ősszel, a bányajogról szóló törvényjavaslatot egy szakbizottság, a melyet a pénzügy- és igazságügyminisztérium állít össze, már tárgyalni is fogják. — (Magyar tengerészeti akadémia.) Fiume lakosai között nagy örömet okozott a kereskedelmi miniszternek az az értesítése, hogy a királyi tengerészeti iskolát tengerészeti akadémiává fejleszti. Az új akadémia már szeptembere sején megnyílik.

— Külföldi hírek. (Magyar miniszterek Lembergben). A Lembergbe utazott magyar minisztereket az utbaeső állomásokon sok helyütt felismerték és megéljeneztek őket. Értették mindenütt a magyarokat is. Lembergbe délután 2 órakor érkeztek. Hivatalos fogadtatás nem volt, de azért igen sokan voltak az állomáson s értették Wekerlét és a magyarokat. Délután 5 órakor a kiállítást tekintette meg a három miniszter. — (A legújabb szerb alkotmány.) A szerb belügyminisztérium egy magasabb rangú hivatalnok a már dolgozik a legújabb alkotmányjavaslaton s már annyira haladt munkájában, hogy a javaslat szövegét az augusztus közepén Nis-ben tartandó miniszteri értekezleteken végleg meg fogják állapíthatni. Az új alkotmánytervezet a beszűntetett alkotmány sok határozatát is magába foglalja. — (Caserio kivégzése). Caseriot augusztus 16-án végzik ki a lyoni fogház közelében. A kivégzés korán reggel lesz. — Caserio nem adott be felelőzést a törvényszék ítélete ellen s az erre kitűzött három napi határidő már lejárt. — (Birkóvizsgálat a la t t.) A Banca Romana pörében történtek következtében az igazságügyi miniszter bizottságot küldött ki, hogy vizsgálja meg, vajjon a pör vitelével megbízott bírósági személyek megtették-e kötelességüket és esetleg feyelmi vagy más eljárást indítványozzon.

Papirszeletek.

(„A keresztyénység nagy ellensége.” — Nagybányán. — A bő köpöny. — A pozsonyi birkózó. — Succé. — Apróságok.)

„A keresztyénység nagy ellensége” — ezt a címet adja b. Kaas Ivor Wekerle miniszterelnöknek.

Imé, a kereszt lovagjai már a keresztvizet sem akarják rajta hagyni a miniszterelnökön.

Azt hisszük azonban, hogy ha Wekerle csakugyan ellensége lenne a keresztyénységnek, a barátja pedig báró Kaas Ivor, akkor a keresztyénység is elmondhatná, hogy: „ments meg uram — a barátaimtól, mert különben az ellenségem (?) bánik el — velem!”

Milyen hatalmasan fogadták Wekerlét Nagybányán!

Az ő népszerűségének csakugyan nagy bányája ez a város. Szinaranyat merit belőle — a haza javára.

Katholikus főpapok is üdvözölték Magyarországot providenciális államférfiát. Bizonyosan nem olvasták még akkor a — báró Kaas Ivor vezércikkét.

Wekerle beszédének érdekes része volt, mikor arra utalt, hogy bizonyos államférfiak „felvetettek egyes kérdéseket, elősegítették azoknak előkészítését és megérlelését, később a felvetett kérdést más irányban akarták megoldani” s hogy „egy interpretálják, magyaráztatják az elveket, — hogy abba belefér a liberalizmus és a nemliberalizmus, mi pedig ezt a „bő köpönyeget” nem ölthetjük magunkra . . .”

Ecce! a bő köpönyeg! Ez az, a melybe belefér Apponyi is, Ugron is, Polonyi is, és a melyet a nemzeti és függetlenségi párti szabók olyan sikeresen tudnak ki-be forgatni!

De hát Wekerle nem ölthet magára ilyen bő köpönyeget, pedig azt hisszük, hogy akadna körülé hozzá való pénz is, posztó is . . .

Az ellenzéken pedig „se pénz, se posztó s bucsuzik a színleposztó!”

Pozsonyban fog felelni gróf Apponyi Albert Wekerlének. A ki semmiért sem felelős, az legalább — felelgetős.

Kiáll a porondra, mint valami athleta, s ketté töri a patkót.

Erre a célra híres mákospatkók készülnek Pozsonyban.

Várjuk a hatalmas erő kifejtést.

Succé böjtölésének vége. Nyilvánosan megvacsorált a Wuiff cirkuszban.

A munkások azonban folyton gyülekeznek s azt állítják, hogy az ő böjtölő napjaiknak nincs meghatározott végnapjuk.

Ugyan így vélekednek a panaszkodó diákok is. Azt mondják, hogy az auto-suggestió nem lakatja őket jól.

Legjobb is lenne Succé urat itt ragasztani. Alapítsunk a számára egyetemi tanszéket. Semmi sem lenne oly üdvös Magyarországra, mintha megtanulnánk — éhezni.

A politikában is annyit éhezünk, hogy utóvégre is — felfaljuk egymást.

Succé a politikai koplalásból is nyujthatna példát.

Apróságok.

Öngyilkosság.

Ne mond, az öngyilkos hitetlen,

Törtéskéle mély hitet fedez!

Hite — lehet — nincs földiekben,

De Istenhez még föllebez!

Szeretsz . . .

„Szeretsz-e hölgyem sirig?” — kérd a férfi, Sirig kíséri végre özvegye.

S künn egy bús fejfa évről-évre kérdi,

Nincs koszorúja, vajjon — hol vegye?

Struggle of life.

„Lát-küzdelem” nem pusztá szolás-forma,

Például itten áll a — torna!

Reszelni csak könnyezve méred,

De annak is jutott egy . . . féreg!

Az élet utja.

Elindulsz jó ekhós szekéren,

Négy paripád vígan ragad . . .

„Vigy minket is, ne járj magad”,

Rimánkodnak uton, utfélen,

Észre se vetted, a szekér

Utasa sok, hogy rá se fér.

Reszkettem és jobban siettem. Nem akartam a halál előtt — meghúni. Fáztam, pedig úgy éreztem, hogy szíveemben ott dühöng a szokásos orkán, a láva.

Nagyon el voltam keseredve. Kimondtam végelegesen, bizonyos páthosszal:

— Megölöm magam! . . .

Az utca torkolatánál egyszerre jeges szél csapott arcomba: mintegy ötven lépésről a Duna küldte felém hideg üdvözlését. Lassabban mentem feléje s minden lépésnél szükségesnek tartottam magam előtt erősítgetni:

— Megölöm magam.

Ezembe jutottak azok a vakmerő hírlapi hősök, kik egy szép asszony csókjáért, fogadásból ráereszkednek a „zajló jégr” s ezer veszély között ugrálnak a tulsó partra. Ha én is megtenném? Nem szép asszony csók jáért, de szép asszony bosszantásáért. Oh milyen kényes volna azt tudni, hogy az asszony, a ki csak kacagott felettem, most majd sirna keservesen, szakadatlan.

De megtudná-e? Ha ott usznám a hidegfolyamban holtan, vajjon sirna az az asszony, fánya-e neki, vagy akkor is csak kacagna s legfeljebb azt mondaná:

Bolond gyerek.

Hát csak azért sem. Minden kedvem elment a Dunától. Azon kezdtem gondolkodni, hogy hazamegyek és ott ölöm meg magam. Hanem előbb levelet írok. Összeszedem minden tudományom, minden érzetemet s beleoltom a bő levelebe, s ráadásul beletemetem minden keserűségem. Hadd sirjon és szakadjon a könnyje, mint a zápor. Ezt sem fogom ugyan látni, de

beleírom a levélbe, bele hogy: hogy én látom kínodat, én tudom, hogy magam okoztam, de én a karta m. hogy megbüntesselek.

Oh asszonyom, ha látta volna kétségbeesett vergődésemet, tusakodásomat hát teljes diadalt ült volna hiúsága. S bizonyára most is mikor e sorokat olvassa megelégedett mosoly lebeg ajkain. De tovább is van.

Mikor lakásom elé értem, s be akartam fordulni a kapun, halk nyögés ütötte megfeletem.

Kibomlott haja, remegő leányka támaszkodott be ülő a kapunak. Beletemettem a két karját köténykéjébe s kékülő arccal, már félig öntudatlanul reszketett, nyöszörgött.

Megragadt m karját, nem mozdult. Szólitottam, nem felelt. Felnyaláboltam hát, s felvittem szobámba. Meggyújtottam a lámpát, aztán, aztán a kályha felé néztem. Már be volt fűtve.

Hamarosan megbontottam az ágyat, s befektettem a leányt. Be se takartam, hadd melegedjék át lassanként, magam meg megigazitottam a tüzet, s nézegettem a kicsiké bamuló szemekkel, lázas tüzesen:

— Milyen szép! . . .

A kicsike arcára visszatért az élet rózsapírja, kinyitotta a szemét s föl is emelkedett. Egy kisé me ijedt tőlem, ki alig mertem moccaoni, csak lapátlan a kályha mellett és néztem lelkendezve, gyönyörrel. Mindenről elfeledkeztem csak azt vártam, hogy mikor kérdi majd a leányka, mint a regényekben szokás:

Hol vagy-k?

Dehogy kérdezte. Lemászott az ágyról,

dörzsölgette a szemét s fázósan odasompolygott a kályha mellé. Csak akkor néztem meg igazán. Ennivaló kék szeme volt, a haja arany, az orra parányit fityos, egészben helyes és szerelemre termett. Didergett a szegényke s nyilván még nem tért egészen magához. Leült a tűz mellé, maga alá szedte a lábait, s hosszan kíváncsian nézett reám. Aztán megszólalt. (Nagyon dallamos hangja volt.)

— Én ismerem magat . . .

Jobban megnéztem. Csakugyan az emeleten lakó öreg ur leánya volt. Mellé ültem és kérdeztem:

— Hogy került a kapu alá?

— A mostohám. Apa ma elutazott s rossz voltam azt mondja a mostohám. Este ütni akart, elbujtam az ágy alá. Kihuzott s a kezére csavarta a hajamat . . .

Arany haját meglibbentette. Olyan volt, mintha aranyeső hullana. Egy párszor végig simítottam, majd tovább szólt:

— Aztán kilökött. Nem mertem visszamenni, mert nagyon mérges volt a mostohám. Kőborogtam az utcán, s megfáztam, majd egészen elaludtam. Maga hozott ide?

— Én.

— Köszönöm, ne küldjön még el. Fázom. Megint a kályha mellé húzódtam. Hirtelen hozzám fordult:

— Hogy hozott be?

— A karjaim között

— Nem ejtett el? Ugy-e nehéz vagyok?

— Könnyű . . . Pehely.

Felkacagott s hitetlenül rázta a fejét. Tizenöt élet-évének minden könnyelműségé

Nagy a teher, mig szomjan, étlen
A ló se bírja már tovább;
„Segítetek“ — könyörgesz szépen —
„Addig a dombig legalább!“
Segítség nincs, a ló kidül
S te ott óbégatsz. . egyedül!

A v i s z h a n g s z ó l.

Mégysz messze, messze s szólsz: „Isten Veled!“
A viszhang szól: „Ne félj Isten — Veled!“
„Hisz elhagyott már Isten, ember!“
„Jézus kísér s ő Isten-ember!“

Gasparone.

Iskolaorvosi jelentés

a debreceni áll. főreáliskola értesítőjében.

A helybeli tanintézetek évkönyveiben, eddigelé az intézeti igazgatók saját adminisztratív jelentésükben szokták volt pár szóval felemlíteni az iskola egészségügyére vonatkozó észrevételeiket, a melyek jóformán nem szorítottak egyébre, mint egyszerű konstatálására annak, hogy a tanulók egészség állapota a lefolyt tanévben kedvező- kielégítő vagy esetleg kedvezőtlen volt.

Elismerésre és ennél fogva külön megemlékezésre méltó, állami főreáliskolánknak azon újítása, hogy ez idei értesítőjében, a hivatalos jelentések sorában „Az iskola egészség állapota“ először szerepel, mint különálló iskolaorvosi jelentés.

Dr. Bruckner Ernő iskolaorvos és egészségtan-tanárnak jelentése egész terjedelemben közé van téve az intézet évkönyvében, a mely jelentésnek első része az iskola egészségi állapotáról, másik része az egészségtan tanításáról ad számot.

Az iskolai értesítők ismertetése közben külön kívántuk ezen újítást kiemelni.

És valóban, ha meggondoljuk azt, hogy iskolaévek alatt a tanuló ifjuság egészsége mily sokféle veszedelemnek van kitéve, egészen jogosult hogy az iskolák évkönyvében a tanintézet egészségi állapota fölött ne csak a meg-

szokott banális „kedvező“, „kielégítő“ stb. kifejezésekkel ugorjon át az iskolai hatóság, hanem foglalkozzék tényleg az iskola egészségi állapotával.

Az iskolák évkönyveit kiválóan alkalmasnak tartjuk arra, hogy az intézet egészségügyi viszonyai benne a nagy közönség előtt feltá-
rassanak.

Ezeknek előre bocsátása után, a debreceni áll. főreáliskola értesítőjéből egész terjedelemben közöljük az iskolaorvosi jelentést, először is azért, mert az nálunk követésre méltó újítás számba megy, másodsor, mert az, egészben véve közérdekű jelleggel bír.

I. Az iskola egészségi állapota

„Az iskola orvosnak mint a tanintézet egészségügyi örének, háasabb feadata alig lehet a most reám várónál: midőn ujonnan emelt épületbe költözött iskolánk egészségi állapotáról kell számot adnom.

Múlt évi jelentésomban még szomorúan kellett konstatálnom azokat a hygienikus fogatkozásokat, nevezetesen a tantermek elégtelen világítását, hiányos szellőzését, rossz fűtését stb. a melyekkel intézetünknek a régi iskola épületben meg kellett küzdeni.

De ezuttal örömmel jelenthetem, hogy iskolánk új épülete, mely a tanévben adatott át hivatásának, teljesen kielégíti a hygienikus kívánalmakat, sőt az igazsághoz hiven járok el, midőn új iskolánkat mintaszerűnek nyilvánítom az egészség szempontjából.

A tanulók számával egészen arányos tégofogatu tantermekbe tágas, magas ablakok vezetnek be a világosságot.

A tantermek jó levegőjéről — mely a nap nagy részét zárt falak közt töltő tanulók és tanárokra annyira fontos, — szellőző készülékek gondoskodnak, melyek egy részről friss levegőt hoznak a tanterembe, másrészt pedig a romlottat eltávolítják.

Intézetünk fűtése szintén megfelel az iskolahygiene kívánalmainak, amennyiben szabályozható Meidinger-kályhák eszközlik azt, amelyek egyenletes melegítésen kívül, a tantermeknek jelentékeny szellőzését is biztosítják, s általuk ki van kerülve a közönséges vaskályhák sokféle rossz tulajdonsága, hogy t. i. azok hirtelen melegednek, pörkölik a szoba-

levegőjét és sugárzó melegségükkel kinozzák a közelben ülőket.

Nagyon kívánatos volna azonban, hogy ne csak a tantermek, hanem a folyosók is fűtve legyenek, a mi könnyen eszközölhető volna nagy Meidinger-kályhával, ha a folyosók ajtóikkal s kettős ablaktáblákkal láttatnának el.

Ily módon elkerülhető volna a gyakori meghűlés, melynek télen az iakolás gyermekek ki vannak téve, midőn a meleg tantermekből egyenesen a folyosók hideg levegőjébe jutnak. A tanulóknak ekként bekövetkezett meghűlését számos esetben tapasztaltam.

Még sokkal fontosabb egészségügyi érdekek szólnak a mellett, hogy intézetünkben vízvezeték létesíttessék addig is, míg a városi vízvezeték megoldást nyer. Vízvezeték hiányában kivihetetlen a tanulók által oly sok ízben igénybe vett mellékhelyiségek kellő tisztántartása, mintán az első és második emeletre annyi vizet kézen felhordani lehetetlen, a mennyi e célra szükséges volna.

A tanév megnyitása előtt az új iskolai helyiség két ízben képezte hivatalos egészségügyi szemlének tárgyát. Először mindkét ízben külön bizottság végezte, mely az iskola és a városi hatóság kiküldöttjeiből alakult s mindkét bizottságnak tagja volt az iskolaorvos is, mint az iskolai hatóság egészségügyi tanácsadója.

A vizsgálat tárgya első ízben az iskola udvarának talaja volt, a mely iránt az igazgatóságnak támadtak aggodalmak. Ez alkalommal az iskolaorvos a bizottság többségével szemben azon nézetet vallotta, hogy a kérdéses talajnak felsőbb rétege annyira szennyezett, hogy az az egészségre ártalmas tényezőként szerepel. — Ehez képest a fertőzött talajrétegek el lettek távolítva s szennyezetlen földdel pótolva.

A másodikban alakult bizottság, az iskola új épületét közegészségi és közbiztsági szempontból vette vizsgálat alá s ez alkalommal minden rendben találtatott.

A tanulók orvosi vizsgálatát az iskolai év kezdetén szabályszerűen megtartottam s ezen vizsgálat folyamán kiderült, hogy intézetünkben összesen 28 közbiztsági tanuló volt, a kiknek némelyike igen nagyfokú közbiztságra szenved. A hiányos látású tanulók névjegyzékét — a baj fokának megjelölése mellett — az igazgatóság rendelkezésére bocsátottam, hogy a szemvizsgálat alapján nyert adatok, a tanulók elhelyezésénél értékesíthetők legyenek.

A vizsgálat különös figyelemmel volt arra is, hogy a város területén tömegesen fellépett ragályos szemgyulladás (trachoma), az iskola révén ne terjedtesse a tanulóik között. A beiratkozott növendékek között egy trachomás találkozott, a ki egész évre kizárattott az iskolából. Egy tanuló pedig, trachoma miatt gyógykezelés alatt lévén, mint gyógyult november hóban vétetett fel az iskolába.

Miután a városi hatóság — a trachoma ellen tett óvintezkedések során — külön hatósági trachoma orvosokat alkalmazott, a kiknek feladatát képezte a város területén levő összes tanintézetekben havonként ellenőrző szemvizsgálatok megejtése: nem lett volna célszerű, hogy az iskolaorvos, szintén külön szemvizsgálatokat végezzen a tanév közben, a mi a tanulóknak csak felesleges zaklatását vonta volna maga után.

Kétségtelen azonban, hogy a hatósági beavatkozásnak ezen módja, habár nem jogulatlan, de mégis visszatetsző színben tűnik fel akkor, midőn tudjuk, hogy a nmélt. közoktatási miniszterium által 1887-ben kiadott Utasítás szelleme ugy kívánja, hogy az iskolaorvos kezében legyen összpontosítva minden, a mi az iskolai hygiéna keretébe vág.

Ez eset is hathatós argumentum az iskolaorvosoknak amaz óhaja mellett, melyet a nmélt. közoktatási miniszter urhoz legutóbb benyújtott felterjesztésükben kifejeztek, hogy t. i. az iskolaorvos hatásköre szigorúan praecizirozva legyen a magán- és hatósági orvosokéval szemben.

A tanári kar és a tanuló ifjuság általános egészségi állapota a lefolyt tanévben elég kedvezőnek mondható. A tanulók között tömeges megbetegedések nem fordultak elő s a

gondtalansága kacagott vele, s úgy tetszett, hogy hamarjában mindent elfelejtett már. Olyan derű sugár volt az arcán, mintha egy egész tavaszi égbolt mosolygott volna róla. Fecsegett jókedvűen, de nem gyermekesen. — Elmondta, hogy Tóth Irénkének hívják s nem mer hazamenni. fél a mostohájától.

Én nem is tudom, mit akartam tőle még kérdezni, csak éreztem, hogy a szívem melege-
dik s hogy nagyon szerettem volna, ha az a kis lány hozzám simulna, s komolyan azt mondaná:

— Ugy-e meg fog védeni?

Olyan lelkesen tudtam volna rá felelni:

— Holtig, mert — szeretem.

Határozatlan, körvonalas érzés volt még csak szívemben, de már is rámondtam, hogy szeretem. A fiatal, gyermekes rokonszenv, amely hirtelen kap lángra, s mire azt érzem, hogy ime láng, már el is hamvadt. Igaz, hogy néha egy egész fiatal életet hamvaszt el magával, de csak azért, mert a fiatalság olyan könnyen égő.

A kis lány hirtelen felállott, minden röstelkedés nélkül egyet nyújtózott, s aztán hozzám fordult.

— Kísérjen fel.

Felkísértem az emeletre, s megvártam míg meghallottam a mostoha hangját. Szidta a lánykát, de aztán — jól hallottam — azt mondta neki: máskor légy jó Irike; mindenfelé kerestünk, hol voltál?

A kis lány felelt:

— Megfáztam a kapu alatt s melegedtem odalenn, annál a szép fiatal embernél.

* * *
Kissé kábultan tértem vissza szobámba. Nem ismertem magamra. Gondolkodás közben, nagy későn került előbbem ismét az őn alakja, nagyságos asszonyom; de mig önre gondoltam, azt a vánkost csókoltam, a melyen a kis leány aransátrás feje nyugodott.

Milyen másnak tűnt fel most már előttem. Oda volt a csáberő. Az a rózsás háló, melyet őn erősebbnek hitt a legkeményebb acélnál, szétszakadt egy aranyos kis gyermek szavára, illatos lehelletére.

Mit is akartam azzal az asszonnyal. Csakugyan idősebb nállam A szobája is milyen más volt. A kis leánnyal mintha illatos tavasz huzódott volna be. A lányka elment, a tavasz itt maradt: a szobámban, a levegőben, a szívemben . . .

... És ekkor nagyságos asszonyom őn már el volt feledve.

* * *

Tartoztam ezzel a vallomással önnek is, magamnak is. Ezzel felelek tegnapi bántó pillantására. Most már megtudhatja, hogy bármilyen szép is, a kacérság nem elegendő egy szerető szív hosszú leláncolására.

Többet mi már nem találkozunk nagyságos asszonyom, vagy ha találkozunk sem beszélhetünk egymással. Idegenek vagyunk. Hanem még egy utolsó jó tanácsot adok:

Soha se higgyen huszonegy éves ifju örök szerelmében.

fertőző bajok is eléggé megkímélték növényeinket.

Iskolai testgyakorlás alól, az intézeti orvos véleménye, illetőleg bizonyítványa alapján, 6 esetben történt felmentés.

Az újraoltásra kötelezett tanulókat ez év tavaszán, az iskola helyiségében beoltottam s az illetőknek csupán az oltóanyag beszerzési árát kellett megtéríteni, a mi személyenként 10 krt tett ki. Összesen 29 tanuló lett újra oltva, teljes eredménnyel, a miről szabályszerű bizonyítványt kaptak.

Szegényebb sorsú tanulók és az iskolai szolga ez évben is többször vették igénybe az intézeti orvos díjtalan orvosi segítségét.

II. Az egészségtan tanítása.

Az egészségügyi órákat a VII. és VIII.-ik osztálynak összesen 16 növendéke együttesen, kitartó szorgalommal látogatta. Egy ízben egészségügyi kiránduláson vettek részt, midőn a m. kir. államasutak helybeli pályaházában levő életmentési berendezéseket tekintették meg, így a mintaszerűen ellátott különféle mentőszekrényeket, sebesült-szállító készülékeket stb. — Tanév végén az egészségtanból vizsgálat tartott az igazgató úr jelenlétében, melynek eredménye kielégítő volt.

Dr. Bruckner Ernő,
iskolaorvos,
az egészségtan tanára.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzártá minden nap d. u. 2 órákor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 órá között; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreceni távirat-hivatalnál augusztus 8-án: meleg.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. augusztus hó 7-én reggeli 7 órákor. Hőmérséklet 18. C. fok. Légnyomás 760.2 millim. Szélirány keleti. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 30 fok. Legalacsonyabb hőm. 16 fok.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon. Ként d. e. 10-től 12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a (Keresk-Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig. Találkozó a ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A közügyesítő egyesület“ első iskolai műhelyében (főreáliskola föltsziat) szerdán és szombaton d. u. 3—5-ig munka tanítás-folyik.

Katonai térzene kedden és szombaton d. u. 5 órákor a „Nagyverdón“.

Zeneestély az „Angol királynő“ szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Orfeum a „Korona“-ban, kezdete minden este 8 órákor.

A tanszerkiállítás vendégeket fogadó bizottsága minden vasárnap d. e. fél 11 órákor a Gönczy-egyesület „Otthon“ ában ülést tart.

Verseny-kuglázás június 1-től — augusztus 15-ig vasárnap a pénzügyi tisztviselők közt.

A tüzoltó-zenekar minden szombaton, vasárnap és ünnepnapon este a „Budapest“ sörcsarnokban játszik.

Aug. 13. d. e. 9 órákor a hajdumegye jegyző-egylet közgyűlése, a megyeházán.

Aug. 15. „István“ malom-társulat rendkívüli közgyűlése.

Aug. 15-ig lakások bejelentése az orsz. tanszerkiállítás tartására Debrecenbe érkezők számára, az országos kiállítási irodában (kereskedelmi akadémiá) naponként reggel 8 órától esti 6 óráig.

Aug. 18. Országos tanszerkiállítás me. nyitása.

Aug. 6—14. Debreceni nagy-boldogasszony napi országos vásárok következő rendben: 6—7-én bőr, gyapju, mész stb. toll, iparcikkek gabonaművek és mindenféle terményvásár, 9—10-én juhvásár, 11—12-én sertésvásár, 12—13-án lóvásár, 13—14. baromvásár.

Október 1—9. Debreceni Dienes napi országos vásárok következő rendben: 1—3-án bőr, gyapju, mész, toll, iparcikkek, gabon, nemfélék és mindenféle termény vásár, 4—5-én juhvásár, 6—7-én sertés vásár, 7—8-án lóvásár, 8—9-én baromvásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

— **Debrecen részvéte.** A városi törvényhatósági bizottság aug. hó 6-án tartott rendkívüli közgyűlésében az elnök gr. Dégenfeld József főispán meleg szavakkal emlékezett meg az uralkodó házat Vilmos főherceg halála által ért szomorú gyászról, minek folytán a közgyűlés elhatározta, hogy a legmagasabb helyen hódolatteljes részvétét a belügyminiszter utján ki fejezésre juttatja. E határozatot következő feliratban foganatosította a városi tanács:

Nagyméltó-águ m. kir. Belügyminiszter Ur!

Mai napon tartott rendkívüli közgyűlésünk alkalmával elnök gróf Dégenfeld József főispán ur Ó Méltósága megemlékezvén ama megrendítő nagy veszteségről, mely általában is, de különösen a katonai közigazgatás terén oly kiváló és felejthetetlen érdemeket szerzett Vilmos cs. és kir. főherceg Ó Fenségének véletlen és tragikus elhalálása által a felséges Uralkodó családot váratlanul s mélyen sulytotta: indítványozta, hogy Nagyméltóságod kéressék fel a város közönsége hódolatteljes részvételének legfelsőbb helyen leendő tolmácsolására: annál fogva tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy Vilmos cs. és kir. főherceg Ó Fenségének tragikus elhalálása folytán a felséges Uralkodó Házaért megrendítő veszteség felett Debrecen sz. kir. város hódolatteljes legőszintébb részvétét a magas trón zsámolya előtt kegyesen tolmácsolói méltóztassék.

Kelt Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1894. augusztus 6-án tartott rendkívüli közgyűléséből.

Simonffy Imre

kir. tanácsos polgármester.

Roncsik Lajos

jegyző.

— **A csorbai tó halottai.** A szakképzett buvárok megfeszített munkája kellett ahhoz, hogy a csorbai tó visszaadja halottait s kik szerencsétlen pillanatban bízták életüket az ingó lengő csónakra, immár felszínre kerültek s szentelt földbe helyeztetnek el, hogy ott folytassák örök álmukat. Ha nem volna a történet olyan megrendítő, hinnünk kellene a tavi tündérek titokteljes regéjébe, kik csábdallal hívogadják az ifjakat, levonják titokteljes világukba és lelküket kiszíva, nem akarják visszaadni testüket sem. Makacs küzdelem folyt az emberi ügyesség és a gyilkos melység között, míg végre a hínár- és iszapsír vissza adta zsákmányait. — Hétfőn, reggel 9 órákor a pólai buvárok ráakadtak a Török Barna debreceni diák holttestére is. Török uszás által akart menekülni, el is uszott egy darabig, de aztán elmerült; ezért nem volt található a többi három mellett. Folgens Miksa 26 éves, szepes-szombati kékfestősegéd, a kit igen derék, művelt fiatalembernek ismeretek, Gemser Ignác m. kir. országos kékfestő-segéd és Acháts Rezső strázsai kalapos-segédék voltak a többi áldozatok. A szerencsétlenek egészenép állapotban maradtak, még a halak sem csonkították meg, a mi könnyen érthető, mert a pisztráng — más hal pedig itt nincsen — 2 méternél mélyebbre nem száll. Hogy eddig erjedésbe át nem mentek s így a víz őket föl nem vetette, annak oka egyfelől a mély víz hidegsége — mintegy 5—6 fok Celsius — másfelől tán a gyomorból fölszivódott szesztartalom, mert tudja van, hogy ha nem is voltak ittasok, de még a csónakban is pálinkáztak, a mit a kifogott borovicskával félig telt üveg is bizonyít. Török Barna vigasztalhatlan szülőit, Török Péter végrehajtót és nejét Sz.-Szombat rendőr-főkapitánya, K r e t s c h.

m á r Árpád táviratilag tudósította fia holttestének feltalálásáról. A ma d. u. 2 órákor végbenemő temetésre nejével már elutazott. A család a következő gyászjelentést adta ki.

„Mély fájdalommal tudatjuk szeretett fiunk, testvérünk, öcs-, illetve unokánk Török Barnának, a debreceni ev. ref. főiskola VI. gymnasiumi osztályt végzett tanulójának folyó évi július hó 15-én, Liptó-megyében a csorbai tóban történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei 1894. évi augusztus hó 7-én délutáni 2 órákor fogtak Szepes-Szombaton a róm. kath. szertartás szerint eltemettetni; az engesztelő szentmiseáldozat pedig 1894. augusztus hó 8-án fog ugyancsak Szepes-Szombaton az egek urának bemutatattatni. Béke poraira. Török Péter és neje K o z á n y i Etelka, szülék. Török Piroška, Olga, Erzsi, az elhunyt testvérei. K o z á n y i Zoltán, nagybátyja, R. Nagy Károly, nagypapa.“ — Az eset mindenfelé nagy részvétet kelt s a szülők bánatát ezenkívül enyhítse annak tudata, hogy a szegény Török Barna holtteste feltaláltván, most már legalább tisztességes temetésben részesíthető.

— **Bravuros esés.** Ma reggel a katonazenekar hangjai mellett vidáman masiroztak haza a borjutalan gyakorlatról a 39-es ezred vitézei, semmi rosszat sem gyanítva, feszesen mérik végig a Kis-várad-teleát hosszában erős lépteikkel, szelében pedig hódító tekinteteikkel, a midőn egyszerre az utolsó szakasz előtt lovagló százados lova, épen a Tihanyi-ház előtt — talán az ott felállított zenekar hatalmas accordjaitól megijedve — ficákolni és ugrálni kezd s a rajta huszárosan ülő századossal együtt, a szemközti erkélyen állók nagy rémületére, a közvetlen elvágó di k. A veszedelmes helyzetbe jutott százados, ha egy pillanatra is elveszti lélekjelenlétét, a kemény keramiton menthetetlenül összezuha magát. Ő azonban erős kézzel — még a felbukott ló hátán ülve, — felrántja az egyensúlyát vesztett lovat, amidőn az újból, most már teljesen összerogy; a bravuros százados az utolsó pillanatban kiszökik a nyeregből, erős kézzel lábra pattantja lovát, s még a vezénylő kardot sem ejtve ki kezéből, a másik pillanatban már ismét a ló hátán ül és a meghökent szakasz élére vágatva — tovább vezeti azt a bámuló nép és derék katonáinak nagy ámulatára és örömére.

— **Közgyűlési határozat — felelősség alatt.** A városi közgyűlésnek szótöbbséggel hozott azt a határozatát, melylyel a Nagy Cserén következő hat évben vágás alá kerülő fatömeg hazaszállítása Steinberger Gyula mérnök vasúti vállalkozóra bízott — mint biztos forrásból értesülünk — törvényes határidőn belül megfelelőbbézik azok a bizottsági tagok, akik a város közpénztárára nézve károsnak tartják, hogy a ta hazaszállítást magán vállalkozó eszközöl, károsnak azt is, hogy e vállalat kiadásánál a verseny-tárgyalás mellőztetett. A közgyűlési határozatot különben megfelelőbbézik azok a szerkeszer polgárok is, akik a tengelyen való szállításra nézve tettek ajánlatot.

— **Uj ezred parancsnok.** A Nagyváradon állomásozó gróf Palfy 15. számú huszárezred alezredesét, Mouillard Viktort a király a 6. sz. huszárezred parancsnokának nevezte ki.

— **Hangverseny a tanszerkiállításon.** A debreceni jótékony nőegyesület — mint már írtuk — a tanszerkiállítás igazgatóságával együtt augusztus hó 20-án hangversenyt rendez több művész és a da egy et közreműködése mellett. A hangverseny programját ma délután fogja megálapítani a rendezőség.

— **Laktanyaátvétel.** A Pavillon laktanyája kész épül-e. átvételéről a városi és katonai kiküldöttek ma délelőtt vették és írták alá a jegyzőkönyvet a város-házán. — A küldött-ég katonai tagjai csak pár kisebb pótolni való hiányt találtak. A laktanya egy ezred törzs, két zász-álj gyalog-ság, egy utász

szakas-
gadásá-
által
gultat-
tak. S
mester.
Simonff-
László
alezred-
mester
debrec-
ezredes-
te föl.

ben ké-
lebb :
Amazt
kinevez-
állítás-
Kérvény-
József
Gyulát,
Lo s o
főorvos-
tudni :

recai
talhoz
törzs-
ját kül-

lomban
K i r á
adomán-
ránál,
lakos H
tautaly-

napszár-
zott,
tegnap-
zette v
azonban
árát, a
Kitünt-
dezte a

hogy a
málását
való he-
a meg-
az erre
A pénz-
csárkoz-
játék b
állanak
dás biz-
a pénzü-
költség-

palotán-
malterk-
rűb m-
ugyanis
volna -
el, min-
azonban
rendőrs-
tán avv-
lezárta.

debrec-
19-én e
20-án p
fürdő v
még tö-
diszes t

vül szé-
írja lev-
ifjuság.
Szobosz-
sem sik-
megyét
meggyöt-
táncmul-
lelére
vagygya-
minél r-
fiatalas-
órák ve

szakasz és hadkiegészítő parancsnokság befo-gadására épült. Az átvétel alkalmából a város által rendezett ebédnél, mely kedélyes hangulatban folyt le, több felköszöntőt mondot-tak. Simonffy Imre kir. tanácsos polgár-mester, Suvich ezredes, Suvich ezredes Simonffy Imre polgármestert, Ábrahám László t. főgyógyász Suvich ezredes és Krejci alezredes, genie-direktort, Simonffy polgár-mester a hadsereget és különösen a 39. sz. debreceni háziezred tisztikarát, majd Suvich ezredes Debrecen város közönségét köszöntöt-te föl.

— **Betöltésre váró állások.** Hajdumegyében két tisztviselői állás üresedett meg köze-lebb: a második aljegyzői és a tisztí főorvosi. Amazt választás útján a közgyűlés, emezt pedig kinevezéssel a főispán tölti be. A t. főorvosi állásra már meg is van hirdetve a pályázat; kérvények aug. 16-ig adandók be gr. Dégenfeld József főispánhoz. Ez állásra dr. Kenéz Gyulát, Debrecen városi kerületi orvost és dr. Losonczy Álmot, Hajdu Bószormény város főorvosát emlegetik. Persze, még azt sem lehet tudni: fognak-e pályázni.

— **Debreceni egyetem.** A főállítandó deb-recei egyetem javára ma a ref. püspöki hiva-talhoz Thaly László, sz.-fehérvári honvéd törzs-orvos 200 koronát és ennek 10 kor. kamat-ját küldötte be.

— **A szerencsétlenekért.** A István gőzma-lomban elégett munkások családja részére Király Gyula tanácsnok egy asztaltársaság adományaként 5 frtot tett le a malom pöntá-ránál, Szepessy Istvánné részére pedig szoboszlai lakos Padrah Sándortól Lindewiséből pos-taltalványban 2 forint érkezett.

— **Deszkatolvaj.** Kecskés István napszámos, — aki a vasuti faraktárnál dolgo-zott, — egész nyugalommal vett a vállára tegnap 3 szál deszkát és mintha az árát kifizette volna, — vitte hazafelé. A rendőrség azonban megtalálta tőle kérdezni a deszkák árát, amire természetesen nem tudott felelni. Kitént aztán, hogy Kecskés István nem is kér-dezte az árát. Lezárták.

— **A kis lottó reformja.** Tndvalemő dolog, hogy a kormány elhatározta a kis lottó refor-málását, illetve annak az osztály-sorsjátékkal való helyettesítését. Ez már egészen közel van a megvalósuláshoz s a pénzügyminisztériumban az erre vonatkozó javaslatokat már kidolgozták. A pénzügyminiszter egyuttal tárgyalásba is bo-csátkozott több előkelő bankkal az osztály-sors-játék bevezetése ügyében s a tárgyalások ugy-állanak, hogy a megegyezés, illetve megállapo-dás biztos. Mihelyt a tárgyalásokat befejezték, a pénzügyminiszter benyújtja előterjesztését a költségvétellel együtt a képviselőháznak.

— **Hütelén munkás.** Az épülő igazságügyi palotánál dolgozott Tóth István napszámos. A malterkavarást azonban megunhatta és egyszer-rűbb módon akart pénzre szert tenni. Tegnap ugyanis — a nélkül, hogy erre engedélyt kért volna — 9 drb. épületfedő vasbádoglemezt emelt el, mint maga mondá, „tréfából“. Tréfáját azonban nem értette el a munkavezető, a ki a rendőrségnek adta át Tóthot. A rendőrség az-tán arvval tréfálta meg a tolvaj munkást, hogy lezárta.

— **Estélyek a tanszerkiállítás alatt.** A debreceni országos tanszerkiállítás alatt e hó 19.-én este a képzőintézeti tanárok bankettje, 20.-án pedig a nagy hangverseny a „Margit“-fürdő vendéglőjében fog megtartatni Ezenkívül még több estély színhelye lesz városunk e díszes fürdő intézete.

— **Táncmulatság H.-Szoboszlón.** Rendki-vül szépen sikerült táncmulatságot rendezett — írja levelezőnk — tegnapé ott a hajdu-szoboszlói ifjuság. Kellemesen csalódtak ezuttal azok, kik Szoboszlóról azt szeretik állítani, hogy itt semmi sem sikerül. A 18 tagú rendezőség az egész megyét bevitte a mulatságba s a jelen voltak meggyőződhetnek, hogy ily fényes eredményű táncmulatság bármely elsőrendű városnak becsü-letére válnék. Azzal az édes emlékekkel és vágygyal távozott mindeki a mulatságból, hogy minél rövidebb idő múlva fog ismét a szoboszlói fiatalok egy ily mulatságot létrehozni. A hajnali órák veteitk véget a vigalomnak. Jelen voltak,

asszonyok: Alexy Sándorné, özv. Balogh Istvánné, Biró Antalné, (Derecskéről) Bor Jánosné, Faragó Imréné, (Debrecen.) Fehér Gá-borné, Foghty Jánosné, Grósz Sándorné, Hetey Ignácné, Dr. Hetényi Lópné, Kády Imréné, Kerekes Kálmánné, Kiss Györgyné, Márton Jánosné, Nagy Imréné, (Nádudvarról.) Neumann Sámuelné, Harstein Dezsóné, Papp Józsefné, (Debrecen.) Páv Györgyné, Rex Józsefné Szath-máry Jánosné, (Debrecen.) Dr. Simon Gáspárné, Sipos Sándorné, Szivós Gézáné, Süle Jánosné Tökés Gáborné, (Debrecen.) özv. Tury Jakabné, Varjassy Ivánné, Weisz Sámuelné, Zakar Sándor-né, stb. Leányok: Balogh Irén, Biró Erzsike és Margit (Derecskéről.) Chepelley Zsuzsika, Faragó Margit és Anna, (Debrecenből.) Grósz Emma és Emilia, (Ermihályfalva.) Hónis Anna (Debrecen.) Keinberg Vilma, Márton Juliska, Nagy Mariska, (Nádudvarról.) Neumann Emma, Papp Olga és Erzsike, (Debrecen.) Páv Mariska, Plachy Ilka (Pásztó, Nograd m.) Rác Tinike, Szathmáry Iren és Manie, (Debrecen.) Süle Ilona, Simon Erzsike, Varjassy Erzsike, Weisz Emilia, Zakar Erzsike, Zsigmond Ilonka és Róza, Zong Juliska. (Debrecen.) stb. A négye-seket 50—60 pár táncolta.

— **A szolgabíró előtt.** Kalapját, amint azt odahaza a faluházán szokta, mikor a bíró uram elébe megy, kün bagyta az ajtó előtt s alamuszi tekintettel lép be a szolgabírói hi-vatalba.

Az előszobában dolgozik az írnök.

— **Instálom alásan** a tekintetes főszolga-bíró urat...

Az írnök végig hallgatja (talán jól esik neki) a nem mindennapi titulust s csak azután szól oda pip-szárának csutorája megül:

— **Beljebb egygyel.**

Ami alatt nem a „besszert“ érti, hanem, hogy beljebb egy szobával.

Az atyafi tehát bemegy. Feje meg lévően kalaptalanítva, azt nem veheti le, hanem illen dősséggel szalutál, mutató ujját halántékához illesztve, aztán megint letéve oda, ahol a zsinór-nak kéne lennie, ha t. i. a nadrágot nem nék-külözn.

Azzal vádolja gazdáját, akinek a leartott gabonáját hordta szekérral a cséplőgép mellé. Kazalba, hogy egy pár kéve búzát nem oda vitt, ahova kellett volna.

Az atyafi felüti a fejét s olyanformát dörmög, mintha nem is igaz volna a vád.

— **De hiszen látták,** amint hazafelé mentél vele.

— **Instálom alásan,** beösmérem, hogy el-vittem? — de nem vagyok hibás.

— **Hát azt a pár kereszt búzát,** — rajta felejtettem a szekeren.

Vegyes hírek.

* **A hadnagy ur kritikája.** Kinos botrányt idézett elő Nyiregyházaan egy huszárhadnagy, könnyelmű nyilatkozatával. A 14 huszárezred ugyanis — mint a P. N. n. k. írják — eltávo-zván a garnizonból, bucsulakomát rendezett s erre a bankettre csak egyetlen civil embert hívott meg Erre a civil urra Fejérváry Béla hadnagy ékes német tésztót mondott, melyben többek között azon nézetének adott kifejezést, hogy az egész városban csak azzal az egyetlen emberrel volt érdemes szóba állani. A dolog híre kiszivárgott a városba s akkorra felhábo-rodást okozott, hogy már eddig is öten provo-kálták a hadnagyot. Fejérváryt különben ezre-dese, Lenk is megdorgálta.

* **Az alföldi szocialisták.** Hódmező-vásár-helyen a város hétszázhold birtokát tegnap lött adták ki haszonbérbe, de a szegényebb sorsu lakosság a súlyos feltételek miatt nem juthatott a bérléthez. Nagy izgatottságot keltett az a hír is, hogy a városba katonaságot hívtak. Ennek a dolognak azonban nincs komoly háttere, mert a katonaság azért jön a városba, hogy helyettesítse a rendszeren ott tartózkodó katonaságot, mely most táborba vonul.

* **Braun ur fogadása.** Budapesti börzei kö-rökben be zélik a következő mulatságos történe-tet: Braun ur, a ki a börzén főképpen káposz tarépcében dolgozik, de azon felül minden másra is hajandó, a miben ügyletéről van szó,

egy forró nyári napon, mikor a nagy természet-ben és a tőzsdén a legkisebb hullámzás sem mutatkozott, mikor minden változatlanul szilárd volt, kint a kánikula s bent a káposztarepce és a többi: Braun urnak ekkor zseniális ötlete támadt. Odalépett Schwarcz urhoz, a ki irtóza-tos nagyokat ásitott és — mint magát kifejezte — egy különös különbözeti üzletet ajánlott neki.

— **Micsoda különbözeti üzletet?** kérdezte Schwarcz.

— **Nagyon egyszerű dolog.** Fogadok ma-gával kétszáz koronába négyszáz ellen, hogy végig megyek az Andrássy-ut valamennyi kávéházán, mindenikben ugyanazt a kér-dést intézem a kávéshoz és a pincérekhez s minden kávé s minden minden pincér ugyanazokkal a szavakkal, ugyan azt a feleletet fogja adni a kér-désemre. Ha mást felelnek, fizetek magának négyszáz koronát, ha pedig ugy lesz, amint mondod, akkor maga fizet nekem kétszáz koronát.

Fogadtak és Braun ur sunyi mosolylyal hívta magával Schwarcz urat és két tanut, hogy kísérik végig a kávéházakon és ellenőrizték a fogadást. Tegnap délután volt a nagy kávéház-járás és Braun ur tényleg minden kávéházban ugyanazt a kérdést intézte a pincérekhez és szóról-szóra ugyanazt a feleletet kapta. A foga-dást tehát megnyerte és zsebre dugta a 200 koronát.

Tudják, mi volt a kérdés?

— **Itt van Kohn ur?**

— **És mindenütt ez volt rá a felelet:**

— **Melyik Kohn ur, kérem alásan?**

* **Kegyelem a lónak.** Aunak a szerencsét-len lónak, amely Vilmos főherceg alatt meg-bokrosodott, a királyi udvar megkegyelmezett. Söt örök időkre kegyelmi zabot biztosítottak neki, s elrendelték, hogy sem lovagolni rajta, sem bármilyen munkával terhelni nem szabad.

Törvényszéki csarnok.

* **A „magyar Panama“ a kurián.** A ma-gyar királyi kuria tegnap foglalkozott gróf Klebelsberg Zdenkónak országos érdeklődést keltett pörével. Ismeretes az az elkeseredett harc, melyet gróf Klebelsberg folytatott Bokross Elek, a képviselőház volt elnöke ellen, s a mely csak ennek tragikus halálával ért véget. Gróf Klebelsberg több büntető feljelentést adott be a bíróságokhoz, Montbach Sándorné nevében, Bokross ellen. A büntető pörök Bokross öngyilkossága miatt befejezetlenül maradtak. Ke-véssei Bokross öngyilkossága után gróf Klebel-soerg „A magyar Panama epilógusa“ cím alatt erős hangon írott cikket írt a „Pesti Napló“-ban, melyben előrebocsátva, hogy az elbukott ellenfél iránt való kimélet nem kötelezheti őt arra, hogy magasabb érdekek megoltalmazásá-ról lemondjon, újra szőnyegre hozta a Bokross-affért. Ebben a cikkben a Bokross-Montbach-pör volt vizsgálóbíráját, Bodor Lászlót, to-vábbá a kolozsvári ügyészséget, törvényszéket és királyi táblát súlyos vádakkal illette. A fő-ügyész e cikk miatt hivatalból sajtópört indi-tott. A budapesti esküdtszék, mely egyfolytában csaknem 48 órán át tárgyalta az ügyet, Kle-belsberg grótot nyilvános rágalmazás miatt öt hónapi fogházra és 500 forint pénzbüntetésre ítélte, egyuttal 2021 forint költség megfizetésé-be is elmarasztalta. Az elítelt az eljárás ellen 10 pontban megfogalmazott semmisségi panaszt nyújtott be a Kuriához, mely a semmisségi pa-naszt tegnap elvetette, s így az ítélet jog-erőssé vált.

* **Telekkönyvi kalauz** című szakmunkájá-nak második kiadására intéz előfizetési felhívást Harmath Domokos szamosújvári telekkönyvve-zető. Az előfizetési ár három korona.

Színház.

* Tiszay Dezső színtársulata Máramaros-Szigeten a közönség osztatlan tetszése mellett folytatja előadásait; a szinkör legújabb villamos világításra rendeztetett be, az igazgató egészen új díszleteket festetett és a csinnal kiállított és szabatos előadások iránt úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel van. A társulat jelesebb erői az igazgatópáron kívül Ruzsinszky Ilona (a társulat új primadonnája), Ardai Ida, Loosarekné, P. Kocsis Etel, Margó Zelma, Galyasi Paula, Bácsné, Kiss Irén, Péchy Kálmán, Krémer Jenő, Kozma István, Sándor Emil és Tapolcay Dezső.

A császár.

— Pompon. —

Mikor a lámpagyújtogató lecsavarta a lámpákat, melyek a lovárdának hátsó bejáratát megvilágították, Fétard Jeane a Matignon avenueben hintájába szállt; nyomon követte a testes Agathe, ki így szól:

— Ugyan no, ne sirj hát! Legyen eszed! Utóvégre is nem ér ez semmit . . . és csak árt a szempilláknak.

De a kis Jeane csak szorította zsebkendőjét a szeméhez és mély sóhajok emelgették keblét az irlandi csipkével díszített Valois-kabát alatt.

— Az American-kávéházba, szóló gépiesen a kocsihoz; szokásból mondta. Aztán, a mint a kocsi haladt, zokogás között kezdte:

— Ah, Agathe, Agathe, én vagyok a legboldogtalanabb nő!

— Bertram lovászmester elhagyott?

— Nem! én hagyom el; szerelmem meghalt, tükéletesen meghalt . . . És mindennek Franconi igazgató az oka. Oh, ezek a direktorok, ezek a direktorok!

— Lássuk csak . . . csillapodjál . . . Mit csinált neked az Franconi? Beszélj el az esetet; az majd könnyit rajtad.

* * *

— Nos hát, a múlt szombaton történt. Emlékszel, mily szép telt ház volt. Bertram — akkor még azt mondtam Bertramom, épen a szokott diadalt aratta produkciójával, a szabadon elővezetett három csódlóval. Haja pompásan föl volt sütye és remekül szétválasztva; felső testére fekete frakk simult, mely érvényre juttatta deli alakját; térdadrágját aranyos harisnyakötők szegélyezték; szóval, igazán remek volt. De a mi legjobban elbájt, az mindig a bajusza volt; finom kis bajusz, selyemszerű, egy árnyalattal világosabb, mint a paripák színe; az ajkon kétfelé vált és ingerlő kacskóban végződött. Bertram szép volt, mint egy félisten; hatalmasan megállt a porond közepén, kezében tartva az ostort ugratta a paripákat, Spartakuszt, Pryamust és Thibét, akárcsak növendékballerinák lettek volna. Legcsekélyebb jelére a három állat kecsesen mozgatta fejét, meyer háromszóru bojt díszített; lépdeltek, ügettek, száguldtak, átugrottak a kötél- és léca-akadályokon . . . Elragadó volt!

És a csengő zene négyest játszott, a mi rám valami rejtelmes himnusz benyomását gyakorolta. A trombiták mind erősebben harsogtak, belevegyült az ostor csattogása: Hop! Hop! És lelkes taps hangzott végig az egész termen, a nők legyezői idegesen himbálóztak, akár csak a szerelmes pillangók. El kitanított, hajlékony, majdnem emberkévé várszólt állatok láttára megértettem Bertram felsőbbiségét és szívem feléje dobogott, miközben ő kecsesen üdvözölte a tömeget, pödörgetve bajuszát, azt a szép aranybarna seimes bajuszát . . .

Mondom, szombaton, visszatér az istállóba, — persze előbb páholyom felé vetett egy utolsó tekintetet, — midőn Gauthier rendező értesíti, hogy az igazgató magához kéreti. Gratulálni akar neki kétségkívül . . . Talán — ki tudja — fölemeli a fizetését . . .

Bertram lassu léptekkel haladt föl a lépcsőn, mely az első emeletre vezetett és csakhamar a szeretetreméltó és mosolygó Franconival szemben találta magát.

— Kedves Bertram, szól az igazgató, nézzem csak rám . . . Így, en face . . . Most meg profilban . . . Helyes, telt áll, egyenes orr . . . Ha kissé kitömi a hátát, nagyon jól fog menni. — Kitömjem a hátamat? Miért tömném ki a hátamat?

— Csakhogy le kell beretváltatni a bajuszát.

— Leberetváltatni a bajuszomat?!

— Természetes! Csak nem akarja személyesíteni a császárt bajuszosan? Mert az új némajátékban önnek szántam Napoleon császár szerepét! Tehát jó estét, barátom.

Bertram megdöbbenve távozott. Erre nem gondolt Levétetni a bajuszát! Mily áldozat! Este megvallotta nekem, mi bántja. Ah, igazán kétségbe estünk. De elvégre a császár szerepe megérdemli az áldozatot. Kifejtette előttem, hogy minden nagy művész ki van téve hasonló eseteknek; még Mouet-Suily is leborotvált, hogy a Comédie Française-ban Alain Chartier interpretálhassa.

Tanulmányozzuk a történelmet; Bertram nem volt nagyon járatos az 1814-iki hadjárat történelmében és magam sem dicsekedhetem vele. Aztán jártunk a muzeumokba, napokat töltöttünk Versailles-ban a mester festményei előtt. Időközben cirógattam a szegény kis bajuszt, mely sohasem tűnt föl előttem oly szépek! olyannak tetszett, mint valami ritka növény, mely kihalóban van.

Franconi a próbákon nagyon meg volt elégedve; nézte a császár személyesítőjét és ezt dörögte:

— Igen, igen, menni fog . . . ha a bajusz lemm lesz . . . nagyon jó lesz.

Végre ütött az óra, midőn Bertramnak meg kellett hoznia a nagy áldozatot. Öltözőjébe ment, bezárkózott és egy órával később megjelent a folyosón a császár jelmezében, pude-rezve, borotválva, fölismerhetetlenül. A sorompóhoz vezető ajtó előtt az igazgatóba tüközött, ki elámulva kiáltott fel:

— Mi ez? Mi ez?

— En vagyok, Bertram.

De hiszén ön ceppet sem hasonlít a császárhoz! . . . Tévedtem . . . Ön a kerek arcával és duzzadt ajkával olyan, mint egy vén asszony.

— Vén asszony!

Bertram boszankodott, de Franconi gyorsan határozott. Hirtelen előhívta a rendezőt.

— Gauthier ur, Gauthier ur! Nézze ezt a császárt! Na, látott ön valaha egy Napoleont ilyen pózával? Nem lehet habozni. Adja oda a császár szerepét Augustznak . . . Ugy vettem észre, nagyon cézári arca van . . . És a mi Bertram urat illeti, adja ő a kantinos asszonyt . . . Gyorsan, intézkedjék! . . .

Agathe! láttad a kantinos asszonyt? Ott kellett állnia szegény barátomnak bajusz nélkül, szőke parókában, neveléses szoknyában! Csakugyan olyan volt, mint valami vén asszony, Franconi urnak igaza van. Sohasem vettem észre! És most szerelmem meghalt, vége — visszahozhatatlanul. Ah, mily boldogtalan vagyok!

* * *

A kis Fétard Jeanne szemét törülgette. S midőn a hintó megállt az american előtt, Agathe hirtelen azt kérdezi:

— És August bohóc? Milyennek találta a császár szerepében?

— Ah, nem nagyon néztem, — képzelheted.

— Na, nézd meg holnap . . . Meglásd, nem rut . . . Sohasem ismertem a császárt, de azt hiszem, jobban hasonlíthatott Augustra, mint Bertramra.

— Azt hiszed? . . . Valóban azt hiszed?

— Hogyne . . . Akarod hogy megmondjam neki? . . . Hé, pincér, két chartreuset bufelejtőül . . .

Tanszerkiállítás.

* Kereskedelmi iskolai tanárok a kultusz-miniszternél. A Debreczenben tartandó kereskedelmi iskolai tanári kongresszus előkészítő bizottságának küldöttsége tisztelgett tegnapielőtt báró Eötvös Loránd vallás- és

közoktatásügyi miniszternél, s felkérte őt, hogy képviseltesse magát a kongresszuson, legyen figyelemmel a kongresszus javaslataira és az alakulandó kereskedelmi iskolai tanáregyesületet részesítse erkölcsi és anyagi támogatásban. A miniszter a küldöttséget igen szívesen fogadta, örömet fejezte ki az egyesület alakulása fölött, melytől többet vár, mint a hamarosan lefolyó kongresszustól; megígérte, hogy az egyesületet minden tekintetben anyagilag is támogatni fogja a keresk. iskolák szervezése ügyében pedig megfogja hallgatni az egyesület szakvéleményét is. Végül kijelentette, hogy a kongresszuson való képviseltetéséről gondoskodni fog.

Tanügy.

* Az iglói ág. hitv. ev. nép- és polgári leányiskolában az 1894—95. tanévre a beiratások szeptember 2., 3. és 4.-én délelőtt 9—12 óráig és délután 2—4-ig eszközöltenek az intézet nagytermében. A felvételre jelentkező tanulók szülei vagy ezek megbízottja vezetése mellett jelenjenek meg. Az újonnan jelentkező növendékek a beiratásnál iskolai és védhímlőoltás, illetőleg újraoltási bizonyítványukat bemutatni tartoznak.

A javító és felvételi vizsgálatok szeptember 1.-én d. e. 9—12 óráig tartatnak meg.

A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 5.-én délelőtt 9 órakor lesz.

A népiskola I. osztályába valláskülönbség nélkül oly mindkét nembeli tanulók vétetnek fel, kik 6 éves korukat már elérték, vagy azt az év folyamában el fogják érni, és a kik a védhímlőoltást sikerrel kiállították; a többi népiskolai osztályokba való felvétel az előmutatandó bizonyítvány vagy főlvételi vizsgálat alapján történik.

A polgári leányiskola I. osztályába csak oly leánykák vétetnek fel, kik 9 évüket már betöltötték és a kik a népiskola IV. osztályát sikerrel végezték, vagy ebbeli ismereteiket felvételi vizsgálat után igazolják. A polgári leányiskola bármely osztályába felvehető minden oly tanuló, ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és az azon osztályban megkívántató előkészütségről vizsgálat után bizonyosságot tesz; egyik polgári leányiskolából a másikkal át lépni kívánó növendék bizonyítványára alapján vétetik fel. A népiskola V. és VI. osztályát végzett tanulók díjmentes felvételi vizsgálat az eredményhez képest azon osztályba vétetnek fel, melyre éretteknak találtak.

Miután az 1868. évi XXXVIII. t.-e 7. §-a értelmében a szülői háznál tanult növendékek is kötelesek valamely nyilvános tanintézetnél évenként vizsgát tenni, intézetünkben a magánvizsgára jelentkező tanulók közül csak azok bocsáttatlatnak vizsgálatra, a kik e minőségben rendesen be voltak írva. Magánvizsgálatért a beiratási díjon kívül a népiskolában 12 frt és a polgári leányiskolában 17 frt járt.

Az egész évi tandíj a népiskolában és a polgári leányiskola I. és II. osztályában helybeieknek 5 frt, vidékieknek 10 frt. A III. és IV. polgári leányosztályban pedig a helybeliek 11 frtot és a vidékiek 17 frtot fizetnek. A tandíjon kívül még minden tanuló a tanítói nyugdíjalapra, a gyámintézet és az árvaláz javára, az értesítőre és írószerekre összesen 50 krt fizet. Ezenkívül az újonnan belépő növendékek még beiratási díj fejében egyszer-mindenkorra 1 frtot kötelesek fizetni. A beiratási, valamint a dologiakért járó díj és a tandíj másik fele pedig február hó elején fizetendő. A főlvételi vizsga díja 5 frt.

A francia nyelvre, mint rendkívüli tantárgyra vállalkozó II. III. és IV. oszt. polgári leányiskolai növendékek heti két óráért egy évre 6 frtot fizetnek.

Vidéki tanulók elhelyezéséről alulírott igazgató gondoskodik és az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágosítással mindenkor szívesen szolgál.

Igló, 1894. augusztus hóban.

Dobó Adolf.
igazgató.

Apró-cseprő.

* Elefánt históriák.

Bernát szász-weimári herceg földkörtli utjában Indiába érkezett, hol kedélyes lakomázás közben két öreg katona beszélt el egy egy történetet az elefántok hazájából. — Az egyik így kezdte:

Egy barakképítéshez nagyobb gerendákra volt szükség. A gerendákat elefántok viték a munkálatokhoz. Mikor már az utolsó gerenda is helyén volt, a legidősebb elefánt ki lépett a sorból, megállott a meghosszabbított vonalban, a bal szemét lecsukta és a nyitott jobbal méregette, hogy elefánttársai egyenes sorrendben állanak-e.

— Ez még mind semmi, mondta rá a másik öreg katona és a következő történetet beszélt el:

— Egy benszült elefántjának a hátára ülve egy kókuszerdőnek vette utját. — Az erdőbe érve, kedvet kapott a kókuszdió élvezetére. Leszakított hát egyet és hóját ketté törve az elefánt koponyáján, jóízűen megette. Nyolc nap múlva a benszült az elefántjával megint ugyanebbe az erdőbe tévedt, csak hogy a benszült most nem ült az elefánt hátán, hanem mellette lépegetett. A mint így lépegetnek, az elefánt egyszerre csak felemeli ormányát, leszakít egy kókuszdiót és hóját ketté törve a gazdája koponyáján jóízűen megette.

* Kosár.

Szabó ur: Nagysád tehát csakugyan visszatasít?

Ida: Sajnálom, de egy Szabó urral már jegyben jártam.

Nem tud két szerelmes...

— Rameling R. —

Nem tud két szerelmes Maradni vesztég. Valami okosat Sohasem tesznek.

Kinját, hogy elűzzék Az unalomnak; Csókolkak, csókolkak És civakodnak.

Hiszek az Istenben, hiszek a szentekben még a kedvesemben is, de legjobban hiszek — önmagamban. — Pogány cultus! De férfiak jól illik.

Jó k a i Mór.

Az az ember a ki tud ebédelni a vadkörtefa alatt, de az ingyent csakis a vadkörtefától fogadja el.

Jó k a i Mór.

* Zola Emil bottlása. Termékeny regényírók gyakran kis-bb, nagyobb bottlásokat követnek el műveikben. Híres többek között a Ponson du Terrail lapsusa: Olyan hideg kezei voltak, mint egy kigyónak vagy mikor egy őserdőről azt mondja, hogy „emberi kéz még nem tette bele a lábát“ Zo a a Lourdes című legújabb megjelent regényében is elkövet ilyesmit. Mikor a csodákat felsorolja, melyeket a barlang forrása hoz létre, a következő csodát is főlemli: a siket némák hallani és lá tni kezdtek“

* Szunyog és légyecspések. A szunyogok és csipős rovarok idényét éljük, jó lesz tehát tudnunk, hogyan szabadulhatunk e kellemetlen vendégektől. Különösen ajánlatosok a különféle illatszerek, vagy terpentín, melyekkel be kell kenni az arcot, kezét, de ugyanezt a szolgálatot teszi a vazelín, arany-krém, lenolaj stb. Az ilyen kenőcsök távol tartják tőlünk a rovarokat. Nagyon jó orvosság rovarcsipés ellen a következő keverék: 3 rész ammoniak, 1 rész kollodiu, 0-1 rész szalicilsav. E vegyületekből egy csöppet kell csöppeníteni mind-nik csipésre. A szer nagyon egyszerű s használata sem jár semmi nehézséggel.

Közgazdaság.

* Vásári vonatok. A debreceni nyári országos vásár alkalmával f. é. aug. 12 és 13-án Debrecen P-Ladány és Debrecen Hadház között, alábbi menetrend szerinti külön személyvonatok fognak közlekedni, melyek különben a jelenlegi menetrend életbe léptetése alkalmával kiadott hirdetésekben már közhírre tétettek.

Table with 3 columns: Station, Time, Direction. Includes Hadházról indul, Józsa kertről indul, Debrecenbe érkezik.

Table with 3 columns: Station, Time, Direction. Includes Debrecenből indul d. u., Józsa kertről indul, Hadházra érkezik d. u.

Table with 3 columns: Station, Time, Direction. Includes Debrecenből indul déli 12 óra 00 perckor, Ondódról, Ebesről, Vörvölgéről, Szoboszló, Kabáról, P-Ladányba ér.

Table with 3 columns: Station, Time, Direction. Includes P-Ladányról indul d. u., Kaba, Szoboszló, Vörvölgy, Ebes, Ondód, Debrecenbe érkezik.

Erték-tözsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1894. augusztus 7-én.)

Allamadósság:

Table with 4 columns: Asset type, Value 1, Value 2. Includes Magyar aranyjárdék 4%, vasúti beruházási kötvény 4 1/2%, koronajárdék 4%, regále váltásági kötvény 4 1/2%, Osztrák aranyjárdék 4%, Egységes állam kötvény 4 1/2%, Tisza-szegedi 4% os nyeremény-sorsjegy.

Részvények:

Table with 4 columns: Share type, Value 1, Value 2. Includes Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank részvény, Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.

Sorsjegyek:

Table with 4 columns: Lottery type, Value 1, Value 2. Includes Magyar jelzőlogbank 4% os sorsjegy, Osztrák földhitel sorsjegy 3% os, Magyar vöröskereszt sorsjegy, Osztrák, Olasz, Bazilika sorsjegy, Jó-szív.

Pénzmekek:

Table with 4 columns: Currency type, Value 1, Value 2. Includes Cs. és kir. arany, 20 márkás arany, 20 frankos arany, 1 Savereigns.

Budapesti árú-tözsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr“ részére

Budapest, augusztus 7.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv szintén kedvező volt, s így az irányzat megszilárdult. Elkelt 30,000 mm. 5 krral magasabb árákon.

Eladások:

Table with 4 columns: Lot number, Price 1, Price 2. Includes Tiszavidéki 200-82 mm, 6.67 1/2 frt, 20 márkás arany, 20 frankos arany, 1 Savereigns.

3 havi időre.

Zab új 5.70—5.95 frt

készpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek változatlanok.

Határidő-üzlet. Külföld, s különösen Amerika igen szilárd jegyzéseire nálunk is szilárdan indult az üzlet buzában, s tekintettel a szilárd készáru-üzletre, folyton emelkedett. — Tengeri is rendkívül szilárd a vidékről érkező

panaszok következtében és a tetemes vásárlásokra. Zab is szilárdabb par krral dacára a gyengébb keresletnek.

Zárlat 1 óra:

Table with 4 columns: Station, Date, Price 1, Price 2. Includes Buza szept.-okt. 1894, márc.-ápr. ra 1895, Rozs szept.-okt. 1894, Tengeri aug.-szeptre 1894, máj.-júna 1895, Zab sz pt-okt 1894, Repce aug.-szept. 1894.

Zárlat 4 óra:

Table with 4 columns: Station, Date, Price 1, Price 2. Includes Buza szept.-okt 1894, márc.-ápr. ra 1895, Rozs szept.-okt. 1894, Tengeri aug.-szeptre 1894, máj.-júna 1895, Zab szept.-okt. 1894, Repce aug.-szeptre 1894.

Hivatalos felmondások: 1000 mm. repce, Idójárás: derült, meleg.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok.

Augusztus hó 6. Hízott sertés árak I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg-gramm feletti súlyban) 40.5—41.5 kr, Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 40—41.5 krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm feletti súlyban) 42.—52.5 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 42.5—43 krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban 43.5—44.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (dárónkint 280 kg. feletti súlyban) 40.5—41.5 kr. — Közép (páronkint 220—280 kg. súlyban) 41.—42. krig. Könnyű (páronkint 220 kg. terjedő súlyban) 43.—44 kg. A hízott sertés üzlet-irányzata változatlan.

Szerkesztői posta.

O. Gy. (Újfehértó.) A mint annyi érkezésünk lesz hogy elolvassuk, a „Pályamű“ birálatával szolgálnunk. Különösen számrevényt kérünk. A mostani felőljajd beszélünk Krónika íróval.

X. Y. Z. Nem került el figyelmünket a mit a miniszter mondott a budapesti mento-egyesület helyiségének látogatásakor, hogy ugyanis szándékában van a mento-egyesületnek országos szervezetté való fejlesztése. A vidéken bizonyára akad elég intelligens egyén, a kikre egy ily egyesület támaszkodhatnék Budapesten azonban orvos-növendékek teljesítik a szolgálatok egy részét, a kikre mi csupán a szüneti hónapok alatt számíthatnánk. Azt hisszük (és ez már képezte megbeszélés tárgyát a helybeli lapokban) hogy a mento intézményt vidéken a tüzetlőséggel kellene kapcsolatba hozni. Általában a tüzetlőséget és a mentést már korán népszerűvé kellene tenni s e tekintetben — a mint egyik tegnapai tudósításunkban olvasható — előttünk jár Székelyhid, a melynek 12—15 éves fiukból atakított gyermek-tüzetlő csoportja van. Az itt felvetett kérdések fejtegetésére különben szívesen nyitunk tért hasábjainkon.

Tamás. Nem lehet ezen a bajon Széraz fejtegetésekkel segíteni! Olvashatta ön is, hogy Leygne francia közoktatási miniszter a párisi és versaillesi lycée-mokban történt dijkiosztás alkalmával beszédet intézett a tanuló ifjusághoz s egyebek közt az ifjuság kebelében uralkodó pesszimizmusról ezeket mondotta: Azt mondják, a tanuló ifjuság közt az életnúság egy nemo, bizonyos fájdalommal pesszimizmus uralkodik. Igen, van ilyen töprengő és csodótt fiatalok, mely vén, törődött mielőtt élt volna, petyhüdt és bátoriatlan, mielőtt küzdött volna; ábrándépekre pazarolja erőit s csak árnyéka a fiataloknak. — Baja csodálatos és az ifjuság szereti ezt a bajt. Költők és művészek ünneplik gyógyíthatatlan buskomorságát s hirdetik, hogy az élet hiu ábránd. És sajátságos, hogy a ragály csak azok körében terjed, kiknek legkevésbé van okuk a társadalom és a lét ellen panaszkodni. — Micsoda baj ez és miről lehet felismerni? Általános elfáultság, melyet minden eszmény hiánya a minden erőfeszítéstől való irtozás jellemez. — És el van vesztve az ember, aki e poutra ért! A társadalomban csak a habot látja, mely a felszínen uszik, nem látja a bétorság, a nemes lélek és a jószág kiapadhatatlan forrásait, melyek a mélységből felbugognak. Okai ez új betegségek számosak s egyike a legfőbbeknek bizonyos ködös bölcsélet és ama szkeptikus és gúnýoros dilettantizmus terjedése, mely blazirtttá teszi a lelkeket, mindegy nemessebb csiráat elfojt bennök s megtöri az akaratot.

J. M. (P.-L. a d á n y.) Köszönjük, közöljük.
H. Dorog. Vidéki lapoknál csak a legritkább esetekben van alap hasonló, bármily érdekes dolgozatok honorálására. Eppen azért közlés előtt szokás a díjazás feltételét kikötni, s mi a jelen, esgtben nem történt. Jövőre lesz rá gondunk, hogy a tekintetben is kielégítsük. Üdvözet!

Kiadó és laptulajdonos :
 „Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.
 Felelős szerkesztő :
 Komlóssy Dezső.

Nyilt-tér.

László Albert

KÖNYV-,

zenemű- és papirkereskedése

Piacz-utczára

a kistemplommal szemben levő

„Fehér 16” szálloda épületébe
 helyzetetett át.

Borbély és fodrász üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai napon
 === üzletem megnyitottam, ===
 főpiacz, **Steinfeld Antal** ur házában, a volt **Kozmann István-féle** helyiségben, amely később **Lakatos Mihály** czég alatt folytatott, midőn ezt van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, kegyes pártfogását kikerve maradtam

kiváló tisztelettel

ifj. **Csikes Ferencz**

a Margit-fürdő volt fodrásza.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város
 Főispánjától.

490.
 1894.

Pályázati hirdetmény.

A Hajdúvármegyei tisztí főorvosi állásra, mely évi 920, azaz kilencszázhusz frt fizetés és 300, háromszáz frt uti-átalányból álló javadalmazással van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik. Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi aug. hó 16-ik napjának d. u. 6 órájáig annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1894. augusztus hó 4-én.

Gróf Dégenfeld József.

KLYTHIA A bőr
 ápolására.
 az arczsin finomítá-
 sára és szépítésére **ZSIRPOR.**

Legelegánsabb toilette-, bálí és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.
 Vegyszileg megvizsgálva és jónak találva

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.

Szétküldés utánvétel-
 lel vagy az összeg
 előleges beküldése
 eller.

Taussig Gottlieb,

finom toilette szappanokészítésszer gyáros.

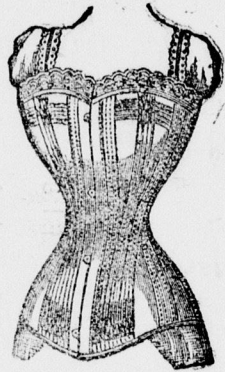
Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben **BAUM MIKSÁNÁL** és a legtöbb illatszert és
 gyógyfűszert üzletekben és gyógyszerárakban.

Még eddig nem létezett!

Orvosilag kitüntetett különleges (**Mieder**) fűző készítő

DEBRECZEN, Nagyváradról. **Rosenzweig Róza** Főpiacz **HUBER-ház.**

Elő rész.

tulajd. **GOLDSTEIN KAROLIN**
 tisztelettel értesíti nagyrabecsült
 vevőit és a nagyérdemű urnóket,
 hogy egy egészen új találmányu
házi-fűzőket gummból,

éppen oly

has-fűzőket

tányérost és gombost hozott forgalomba,
 melyek könnyűek és kényelmesek.

Hátsó rész.

A nyári idényre ajánlja a legfinomabb franczia batist és a jour **FŰZŐIT**

Van szerencsém teljes tisztelettel a nagyérdemű virágkedvelő közönségnek köztudomására hozni, hogy a nagyérdemű közönségnek kényelmére egy igen híres, ügyes és legfinomabb izléssel bíró **virágcsokor és koszoru kötöt és arangeurt**

virág üzletemben

szerződöttem, mely a legnagyobb városokban és legnevezetesebb virágüzletekben hosszú éveken keresztül mint első virágkötő működött és mindenütt nagy kitüntetésben részesült. Törekvésem az, hogy nagyérdemű vevőimnek itt helyben, mint közelebbi vidéken lakóknak is minden igényeknek megfelelhessenek és ezzel azon örvendetes helyzetbe juttatom, hogy az eddig leghíresebb virágüzletek versenyét egészen nyugodtan felvehetem.

Tisztelettel fordulok a nagyérdemű közönséghez becses szükségletét nálam megrendelni és meggyőződést szerezni arról, hogy minden még a legcsekélyebb megrendelés is a legnagyobb figyelemmel teljesítve lesz.

Nagyrabecsült virágkedvelő közönség kegyes bizalmáért esedezve
 vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János

mag- és virágkereskedő

Debreczenben.